28/01/2019

Συνάντηση με έναν ασκητή στην έρημο της Σιβηρίας

/ Γνώμες

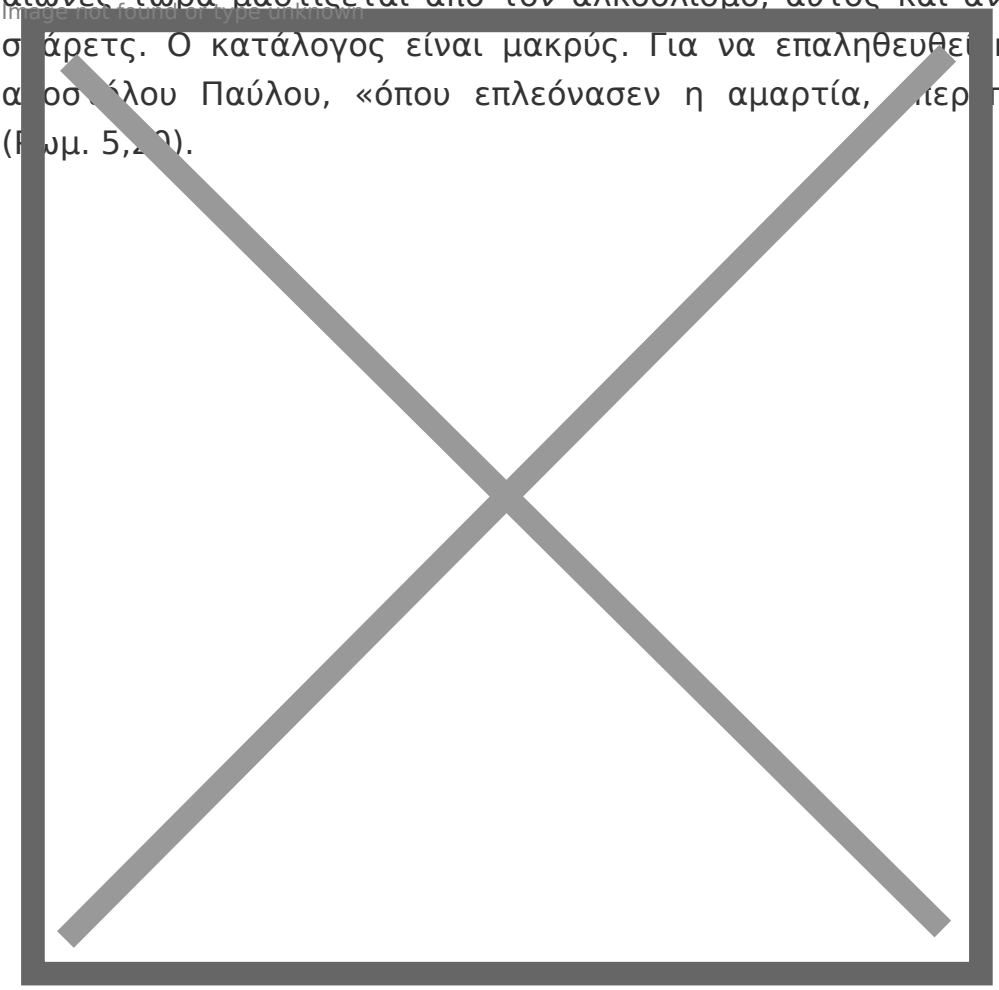

Η ζωή των ασκητών και ερημιτών προκαλεί θαυμασμό στον άνθρωπο του 21ου αιώνα, ο οποίος κάθε άλλο παρά την άσκηση και την ολιγάρκεια εφαρμόζει στην ζωή του. Η ασκητική ζωή φαντάζει σε εμάς ένας τρόπος ζωής που ανάγεται στο μακρινό παρελθόν και που ως τέτοιος θεωρούμε ότι έχει εκλείψει από την εποχή μας. Η συνάντηση που περιγράφεται παρακάτω, όμως, αποδεικνύει ότι και σήμερα υπάρχουν άνθρωποι που αγωνίζονται ακολουθώντας τον ερημιτισμό, παλεύοντας με τα πάθη τους αλλά και τις δυσκολίες της Φύσης.

Βρέθηκα για πρώτη φορά στην Ρωσία την περίοδο της περεστρόικα. Έβλεπε παντού κανείς εκκλησίες γκρεμισμένες και ερειπωμένες. Εκκλησίες που κάποτε κτίστηκαν με πολύ μεράκι και αρκετά χρήματα. Ο ιερομόναχος συνοδός μου κούνησε το κεφάλι του και μου είπε: «Τι λαός είμαστε! Εμείς οι ίδιοι που κτίζουμε τους ναούς, οι ίδιοι τους καταστρέφουμε». «Λαός ακροτήτων», του είπα.

Συμφώνησε.

Και πράγματι. Η χώρα που πολέμησε με πρωτοφανές μίσος και μένος την Εκκλησία στον 20ο αιώνα, ανέδειξε παράλληλα χιλιάδες νεομάρτυρες. Ο ίδιος λαός που αιώνες τώρα μαστίζεται από τον αλκοολισμό, αυτός και ανέδειξε τους μεγάλους σταρέτς. Ο κατάλογος είναι μακρύς. Για να επαληθευθεί και πάλι ο λόγος του αποστόλου Παύλου, «όπου επλεόνασεν η αμαρτία, υπερεπερίσσευσεν η χάρις» (Ρωμ. 5,20).

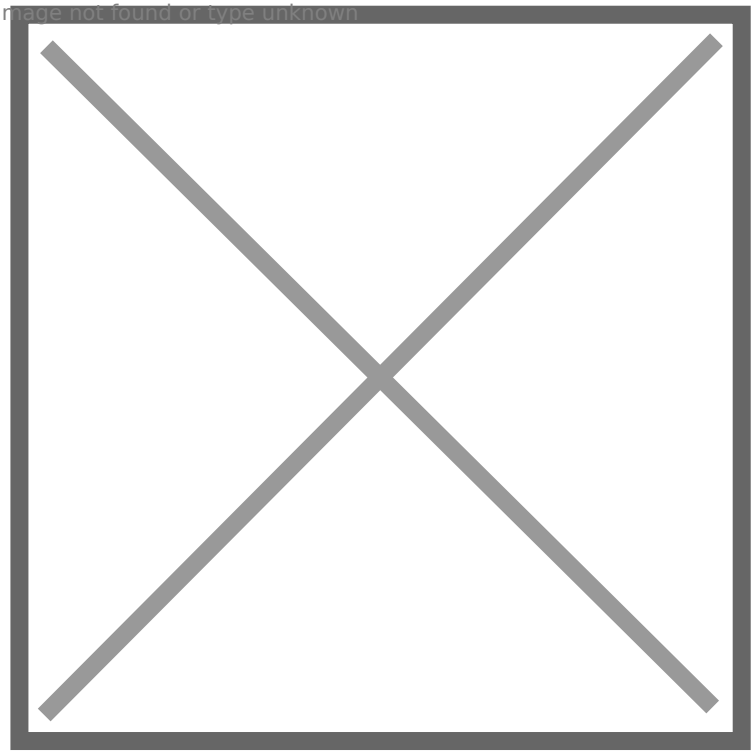
Διάβαζα από παλιά για τους ασκητές της Ρωσίας που αγίασαν στα δάση της. Η ζωή τους προκαλεί τον θαυμασμό. Δεν είχαν να παλέψουν μόνο με τον εαυτό τους, με τα πάθη τους, με τον διάβολο, αλλά και με την φύση, τις καιρικές συνθήκες που είναι τόσο δύσκολες κι επικίνδυνες. Είχα την εντύπωση πως οι Ρώσοι ασκητές κι ερημίτες εξέλιπαν πλέον. Διαψεύστηκα όμως. Εντελώς απρόσμενα συνάντησα κάποιον σύγχρονό μας ασκητή, εντελώς άγνωστο στους πολλούς, χαμένο κάπου στα απέραντα δάση της Σιβηρίας.

Η πρώτη συνάντηση

Με μία παρέα φοιτητών από το Κέντρο Νεότητας της Ι. Μητροπόλεως Θηβών και

Λεβαδείας ταξιδέψαμε στην βορειοδυτική Σιβηρία. Βρεθήκαμε στο Σοβέτσκι, μία νέα πόλη, όπως και όλες οι άλλες στην περιοχή. Στον ξύλινο ναό του Αγίου Νικολάου οι πιστοί προστρέχουν να προσκυνήσουν τον σταυρό με Τίμιο Ξύλο που Ι. Μονής μας. Ο εφημέριος π. Σέργιος γύρισε και μου είπε: «Θα σου γνωρίσω έναν ασκητή, τον Βλαδίμηρο. Είναι ακόμα λαϊκός. Κατάγεται από την Αγία Πετρούπολη και ήταν καθηγητής Δασολογίας. Εδώ και δέκα χρόνια τα άφησε όλα κι εγκαταστάθηκε σε ένα δάσος, περίπου 150 χιλιόμετρα από εδώ. Ζει εντελώς μόνος του σε ένα ξύλινο σπιτάκι που κατασκεύασε ο ίδιος. Βγαίνει μία φορά τον χρόνο στον κόσμο. Έρχεται σ' εμένα, εξομολογείται, κοινωνεί και επιστρέφει πάλι στο ασκητήριο. Δεν τρώει ποτέ κρέας. Μόνο ψάρια από τα ποτάμια, μανιτάρια και φρούτα του δάσους. Έτυχε αυτές τις μέρες να έλθει και σε λίγο θα έρθει να προσκυνήσει».

Image not found or type unknown

Μου κίνησε το ενδιαφέρον, αλλά και την περιέργεια. Σε λίγο διέκρινα κάποιον στην σειρά αρκετά ατημέλητο, με γένια και ακτένιστα μαλλιά. Υπολόγισα πως πρόκειται για τον Βλαδίμηρο. Ρώτησα τον π. Σέργιο και αυτός μου απάντησε: «Όχι δεν είναι αυτός, αλλά ο αμέσως επόμενος». Κοίταξα πίσω και διέκρινα έναν άνθρωπο που δεν έμοιαζε για ασκητής. Ήταν σχετικά καλά ντυμένος, με μικρό περιποιημένο γένι και χοντρά γυαλιά. Ο π. Σέργιος κατάλαβε την απορία μου. «Μην ξεγελιέσαι. Αυτός είναι. Όμως εκτός από μένα και πέντε-έξι ακόμα κανείς δεν τον γνωρίζει. Είναι πολύ απλός και ταπεινός και θέλει να ζει στην αφάνεια. Όταν βγαίνει στον κόσμο, είναι αρκετά περιποιημένος για να μην τον καταλάβει κανείς. Και πράγματι τα έχει καταφέρει. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι γύρω του, βλέποντας έναν αξιοπρεπή κύριο,

δεν μπορούν να υποψιαστούν τι θησαυρός κρύβεται ανάμεσά.Ο Βλαδίμηρος πλησίασε. Προσκύνησε τον σταυρό με ευλάβεια. Ήλθε να πάρει ευχή. Δεν έχασα την ευκαιρία. Κράτησα το χέρι του. Λίγα δευτερόλεπτα σιωπής.

– Νιώθω ότι οι καρδιές μας έχουν κάτι κοινό, ψέλισα αμήχανα.

Χαμογέλασε. Με κοίταξε στα μάτια.

– Κι εγώ, απάντησε το ίδιο αμήχανα.

– Πως πάει ο αγώνας εκεί στην έρημο;

– Με την χάρη του Θεού αγωνιζόμαστε.

– Έχεις πολύ καιρό εδώ στην Σιβηρία;

– Κοντεύω τα δέκα χρόνια.

– Φαίνεσαι νέος άνθρωπος.

– Είμαι σαράντα χρονών.

– Τι σ’ έκανε να αφήσεις την Πετρούπολη, την καριέρα σου και να βρεθείς στην ερημιά της Σιβηρίας;

– Δεν μπορώ να απαντήσω εύκολα. Μία εσωτερική παρόρμηση, η χάρη του Θεού, η αγάπη για την ερημιτική ζωή. Αγαπώ πολύ την ησυχία.

– Πως περνάς την μέρα σου;

– Με την προσευχή και την μελέτη. Ζωγραφίζω και εικόνες σαν διακόνημα.

– Τι διαβάζεις κυρίως;

– Αγαπώ πολύ τον αββά Ισαάκ τον Σύρο, τον αββά Δωρόθεο και τους άλλους Πατέρες.

– Ποιές είναι οι μεγαλύτερες δυσκολίες ενός ερημίτη;

– Είναι πολλές. Και πρακτικές και πνευματικές. Οι πειρασμοί και οι επιθέσεις του πονηρού είναι πολλές φορές έντονες. Συχνά μου χτυπούν δυνατά την πόρτα, φωνάζουν, απειλούν. Μία μέρα κτυπούσαν την πόρτα και φώναζε μία άγρια γυναικεία φωνή. Άρχισα το «Κύριε ελέησον». Η φωνή αγρίεψε πιο πολύ. «Τι λες το "κύριε ελέησον"; Άνοιξέ μου γρήγορα». Φοβήθηκα πάρα πολύ, απ' την κορφή ως τα νύχια.

– Πως αντέχεις;

– Κάνω υπομονή, πολλή υπομονή. Ελπίζω στο έλεος του Θεού.

– Τον χειμώνα πως αντέχεις μέσα στο πολικό κρύο;

– Το αντιμετωπίζω. Κόβω ξύλα, έχω φτιάξει μία σόμπα και ζεσταίνομαι.

Του έδωσα μία εικόνα του αγίου Νεκταρίου. Στο κάτω μέρος, σε ειδική θήκη, υπήρχε μικρό λείψανο του αγίου.

– Ευχαριστώ πολύ. Γνωρίζω τον άγιο Νεκτάριο. Είναι πολύ γνωστός σ' όλη την Ρωσία. Και πολύ θαυματουργός. Κυρίως θεραπεύει τους καρκινοπαθείς!

– Πράγματι, έτσι είναι.

– Ευχαριστώ που μας φέρατε και τον Τίμιο Σταυρό. Όταν τον αντίκρυσα, σπαρτάρισε η καρδιά μου. Ήταν μεγάλη ευλογία για μένα να προσκυνήσω. Ήλθα έπειτα από δύο χρόνια εδώ και μόνο για τρεις μέρες. Και συνέπεσε να βρίσκεται εδώ ο Σταυρός. Ευχαριστώ τον Θεό γι' αυτή την αγαθή σύμπτωση. Φεύγω πιο δυνατός.

– Με τα πόδια θα γυρίσεις;

– Όχι, είναι πολύ μακριά. Κάνω ωτοστόπ μέχρι ένα σημείο και από εκεί με τα πόδια.

– Χάρηκα πολύ για την γνωριμία. Ο Θεός να σε ενισχύει!

– Ευχαριστώ πολύ! Να με θυμάστε στις άγιες προσευχές σας.

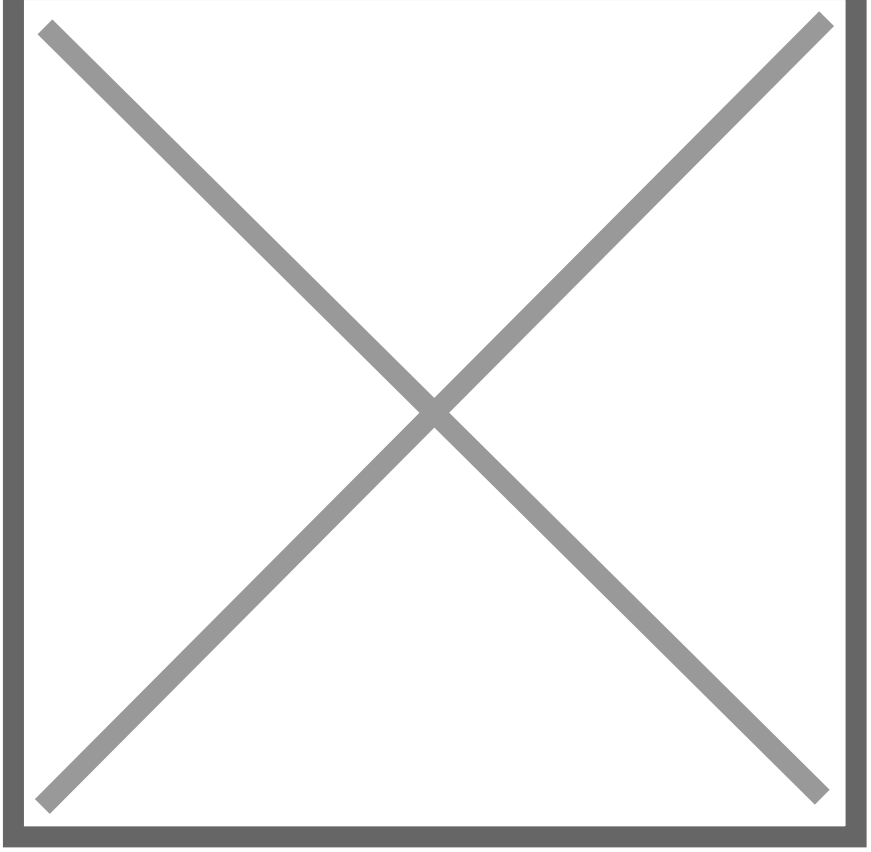
– Και εσύ όλους μας. Εύχομαι να ξανασυναντηθούμε.

Ίσως η ευχή να ήταν τυπική. Πως να ξαναβρεθεί κανείς σε αυτά τα μέρη και μάλιστα στο ασκητήριο; Και όμως, πολύ σύντομα πραγματοποιήθηκε.

Στο ασκητήριο του Βλαδίμηρου

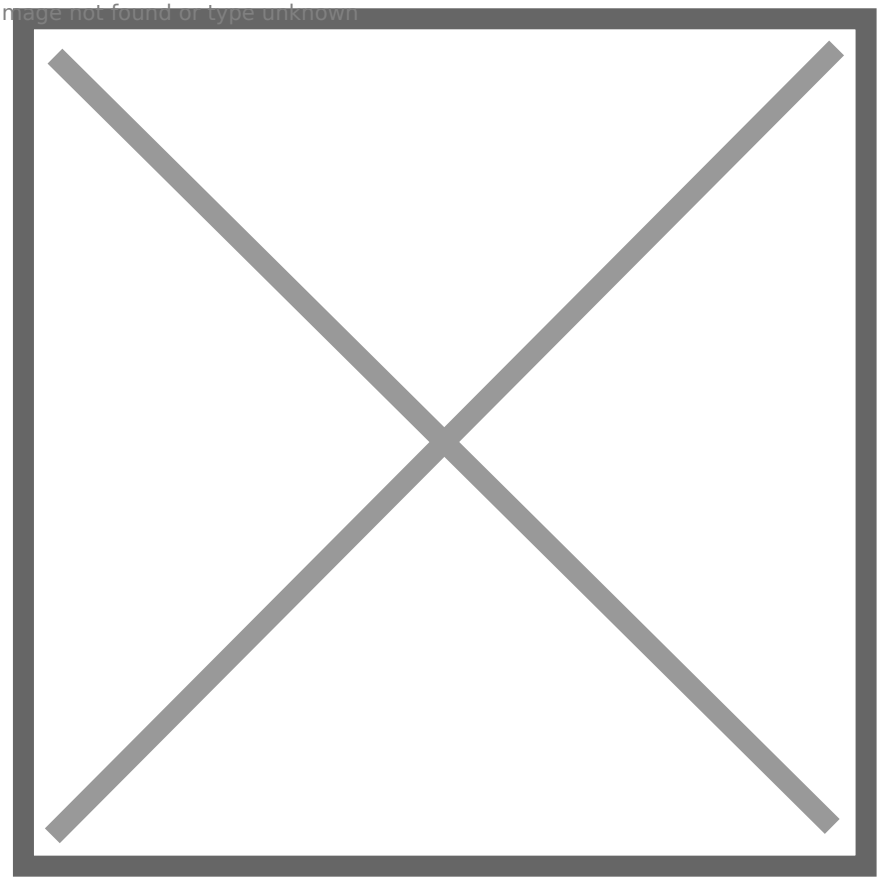
Ένα μήνα αργότερα βρέθηκα στην Μόσχα για δεκαπέντε μέρες με τον Τίμιο Σταυρό, προσκεκλημένος από τον πατριάρχη Ρωσίας κ. Αλέξιο. Οι μέρες ήταν πολλές. Η παραμονή τόσες μέρες στην Μόσχα θα ήταν πληκτική. Το κυκλοφοριακό χάος και όλα τα προβλήματα μιας μεγαλούπολης κάνουν την ζωή αφόρητη. Ευκαιρία για απόδραση. Η απόσταση για το Σοβέτσκι μόνο (!) τρεις ώρες με το αεροπλάνο. Όσο Αθήνα-Μόσχα. Τηλεφωνήσαμε στον π. Σέργιο: «Αν έλθουμε, θα μπορέσουμε να πάμε στον Βλαδίμηρο;». Ο π. Σέργιος δέχτηκε με πολλή χαρά. Με μία μόνο ένσταση. Να βοηθήσει ο καιρός, κυρίως να μην χιονίζει, γιατί η περιοχή είναι δύσβατη κι επικίνδυνη.

Ετοιμαστήκαμε γρήγορα. Ήμασταν τρεις από την Ελλάδα και ο μεταφραστής μας. Το πρώτο πρόβλημα ήταν το αεροπλάνο. Δυστυχώς ήταν κλεισμένες όλες οι θέσεις. Αναγκαστήκαμε να πάμε μέσω Τιουμέν και Χάντι Μανσίνκ. Τρεις πτήσεις, συνολικά έξι ωρών και με αεροσκάφη που θα έπρεπε πολλά χρόνια πριν να έχουν αποσυρθεί.

Ο π. Σέργιος μας φιλοξένησε στο σπίτι του, δίπλα στην εκκλησία. Την άλλη μέρα μας ξύπνησε από τις πέντε το πρωί. Έφερε παλιά ρούχα και μεγάλες ψηλές γαλότσες. Βγήκαμε στον δρόμο. Η μέρα φαινόταν καλή, αλλά το κρύο ήταν τσουχτερό. Δύο μεγάλα τζιπ μας περίμεναν. Μαζί μας ο π. Σέργιος και άλλοι πέντε ενορίτες του, συνηθισμένοι σε περιπέτειες.

Image not found or type unknown

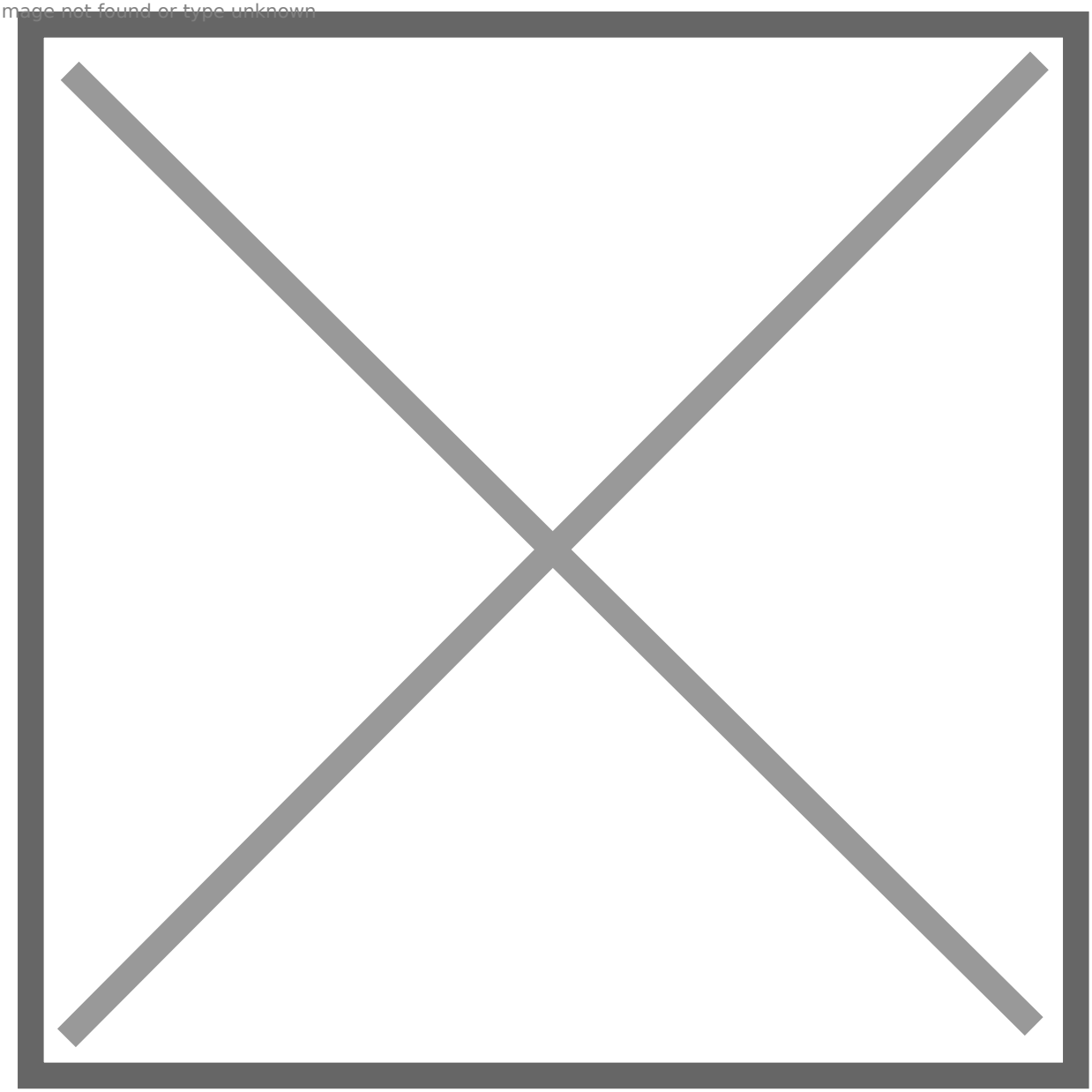
Ακολουθήσαμε τον δημόσιο δρόμο ανατολικά με κατεύθυνση την πόλη Ουράμ. Το τοπίο συνηθισμένο σιβηρικό. Δάση απέραντα, συχνά καμένες εκτάσεις, ποτάμια, λίμνες, βάλτοι. Και βέβαια ο ανοιχτός ορίζοντας. Δεν υπάρχουν βουνά, ούτε λόφοι για να εμποδίζουν την θέα. Έπειτα από τρεις ώρες και εκατόν πενήντα χιλιόμετρα πορεία σταματήσαμε σε ένα ποτάμι μέσα στο δάσος. Ο Ντίμα, ένα νέο παιδί που ξεχώριζε για την ευγένεια και την καλοσύνη του, προσφέρθηκε να πάει να βρει το καλύβι του Βλαδίμηρου, γιατί είχαν τέσσερα χρόνια να τον επισκεφθούν και δεν θυμόταν που είναι ακριβώς. Όταν το εύρισκε, θα γύριζε να μας πάρει.

Μείναμε οι υπόλοιποι πίσω. Ο π. Σέργιος μας κάλεσε να μαζέψουμε μανιτάρια. Μας έδειξε ποιά είναι τα δηλητηριώδη. Όσα είναι όμορφα και πολύχρωμα. Πράγματι, ήταν σαν να τα είχε ζωγραφίσει κανείς. Μετά πήγαμε στο ποτάμι. Τρεις ψαράδες μαζεύουν τα δίχτυα, που ήταν γεμάτα ψάρια. Μας χάρισαν μάλιστα μια σακούλα ψάρια. Έπειτα από μία ώρα ο Ντίμα επέστρεψε και μας ανακοίνωσε ότι βρήκε το σπίτι, αλλά ο Βλαδίμηρος έλειπε.

Απογοήτευση! Να φτάσουμε ως εδώ και να μην τον βρούμε; Παρ’ όλα αυτά, αποφασίσαμε να πάμε. Το δάσος δύσβατο, χωρίς μονοπάτι. Συχνά γινόταν τόσο πυκνό, που αναγκαζόμασταν να σπάμε τα κλαδιά. Ο μεγάλος κίνδυνος είναι οι βάλτοι που κρύβονται κάτω από τα χορτάρια. Ο ένας από την παρέα μας, άμαθος

όπως όλοι μας, έπεσε σε ένα λάκκο. Βούλιαξε ως το γόνατο. Ευτυχώς οι γαλότσες ήταν ψηλές. Τον βγάλαμε με δυσκολία. Συνεχίσαμε πιο προσεκτικά. Το δάσος έγινε πιο δύσβατο. Ώρα είναι να βγει καμιά αρκούδα!

Image not found or type unknown

Νέο πρόβλημα παρουσιάστηκε. Ένα μικρό ποταμάκι. Οι όχθες βουλιάζουν και πρέπει να πάρεις φόρα για άλμα. Οι πιο νέοι τα κατάφεραν. Βρέθηκα σε δίλημμα. Τελικά βρήκα την λύση. Έκοψα ένα χοντρό κλαδί, το έβαλα στο ποτάμι -σχεδόν δύο μέτρα ο βυθός- και επιχείρησα... άλμα επί κοντώ! Σε πεντακόσια μέτρα περίπου, βρεθήκαμε σε ένα γαλήνιο δάσος με πανύψηλα μέτρα. Στο κέντρο του δάσους βρισκόταν το ασκητήριο, η μικρή ίζμπα του Βλαδίμηρου, φτιαγμένο από τον ίδιο με την φυσική τεχνική. Οι κορμοί ενώνονται αριστοτεχνικά και δεν υπάρχει πουθενά καρφί για να δεθούν μεταξύ τους. Πάνω από την μικρή πόρτα η ημερομηνία κατασκευής: 1995. Μέσα, το κελλί ήταν πολύ στενό και

χαμηλοτάβανο. Δεξιά ένα τραπέζι και στην γωνία το εικονοστάσι. Στο τραπέζι μπροστά από το παράθυρο απλωμένες ντομάτες. Αυτό μας έδωσε την ελπίδα ότι κάπου κοντά είναι και θα γυρίσει. Αριστερά ένα στενό κρεβάτι και πάνω ένα ράφι με λίγα βιβλία. Πήρα στα χέρια μου το πρώτο βιβλίο. Τι έκπληξη! «Στάρετς Ιάκωβος Τσαλίκης», σε ρωσική έκδοση. Βγήκαμε στην αυλή. Ο π. Σέργιος με την παρέα του άναψαν φωτιά, βρήκαν μια παλιά, καπνισμένη κατσαρόλα και έβαλαν να φτιάξουν ψαρόσουπα. Ο Ντίμα έφυγε για το άλλο καλύβι που έφτιαξε ο Βλαδίμηρος πιο βαθιά στο δάσος μήπως τον βρει εκεί. Πέρασαν δύο ώρες ακόμη. Καθήσαμε να φάμε. Ήταν όλα νόστιμα. Όμως η ώρα περνούσε.

Η δεύτερη συνάντηση

Έπειτα από προτροπή του π. Σεργίου φωνάξαμε το όνομά του όλοι μαζί. Πέρασε άλλη μια ώρα. Και τότε μέσα από τα δέντρα εμφανίστηκε ο Ντίμα με τον Βλαδίμηρο.

– Δεν το πιστεύω. Βλέπουν καλά τα μάτια μου; Είναι δυνατόν; αναφώνησε.

Έχασε τα λόγια του. Στιγμές συγκινητικές.

– Μπήκαμε στο κελλί σου και βρήκαμε φρέσκιες ντομάτες. Υπολογίσαμε ότι θα είσαι κοντά.

– Όχι, δεν είναι έτσι. Μάλλον κάποιος κυνηγός θα πέρασε και τις άφησε. Το καλοκαίρι δεν μένω εδώ, γιατί έχει φασαρία.

– Δηλαδή;

– Να, περνούν που και που κάποιοι κυνηγοί κι εγώ θέλω την ησυχία. Έχω φτιάξει κι ένα άλλο καλύβι πιο πέρα. Για να έρθει κανείς εκεί, πρέπει να έχει βάρκα για να περάσει το ποτάμι που είναι μεγάλο. Έτσι δεν με ενοχλεί κανείς. Τον χειμώνα έρχομαι εδώ.

– Κι εσύ πως ήρθες;

– Έχω μια μικρή βαρκούλα και περνάω. Άκουσα τις φωνές σας κι έτσι ήρθα. Στον δρόμο βρήκα και τον Ντίμα. Δεν τον πίστεψα ότι ήρθες. Που να το φανταστώ, από την Ελλάδα εδώ στην άκρη της γης…

Έβγαλε από το σακίδιό του φρέσκα ψάρια και παστά. Ετοιμάστηκαν κι αυτά σύντομα. Με πήρε παράμερα και μου είπε:

– Θέλω να σε ευχαριστήσω. Όπως σου είχα πει, εδώ η ζωή είναι πολύ δύσκολη. Οι

επιθέσεις των δαιμόνων είναι ώρες-ώρες έντονες. Πολλές φορές παραλύω. Δεν έχω κουράγιο για τίποτα. Ούτε έχω διάθεση για προσευχή, για μελέτη. Μία παράλυση, μία ακηδία... Από την αρχή του καλοκαιριού αρρώ-στησα.Ένας λόγος που ήρθα τότε στο Σοβέτσκι ήταν να με δει ένας γιατρός. Μου είπε ότι δεν βρίσκει κάτι, αλλά χρειάζεται να δυναμώσω, να τρώω καλά. Τι να του εξηγήσω όμως; Γύρισα πίσω με το πολύτιμο δώρο σου, την εικόνα του αγίου Νεκταρίου. Μεγάλος άγιος! Με θεράπευσε. Και μου συμπαραστέκεται στους πειρασμούς, τώρα τους αντιμετωπίζω χωρίς φόβο. Κάθε μέρα του διαβάζω τους χαιρετισμούς του.

– Υπάρχουν περίοδοι έντασης και ύφεσης;

– Ναι. Όταν κανείς προσπαθεί και αγωνίζεται περισσότερο, τότε αυξάνει και ο πόλεμος. Όταν ζει πιο απλά, ελαττώνεται.

Τόλμησα μια ερώτηση που από την πρώτη στιγμή τριγυρίζει στο μυαλό μου.

– Δεν είναι επικίνδυνο να ζει κανείς μόνος του, χωρίς πνευματικό οδηγό;

– Είναι πράγματι επικίνδυνο. Ελλοχεύει ο κίνδυνος της πλάνης. Κάποιες φορές οι δαίμονες μου εμφανίστηκαν με την μορφή του Χριστού για να με ξεγελάσουν. Με την χάρη του Θεού το κατάλαβα. Ελπίζω στο έλεος του Θεού να μην με αφήσει. Έχω βέβαια τον πνευματικό μου, αλλά δυστυχώς τον βλέπω πολύ αραιά. Έχω μερικά βιβλία από την διδασκαλία του π. Παϊσίου. Παίρνω δύναμη βλέποντας τους πειρασμούς και τις θλίψεις που πέρασε. Στο δάσος δεν μπορεί να περιμένει κανείς βοήθεια, ούτε από το κράτος, ούτε από τους ανθρώπους, παρά μόνον από τον Θεό. Ειδικά τον χειμώνα όταν είμαι εντελώς αποκλεισμένος. Η καλύβα καλύπτεται από χιόνια για 6-7 μήνες. Η θερμοκρασία κατεβαίνει πολύ χαμηλά. Το -40 είναι συνηθισμένο, αλλά μπορεί να κατέβει και πιο κάτω. Όταν δεν φυσάει, υποφέρεται. Αν όμως φυσάει, είναι ανυπόφορο το κρύο.

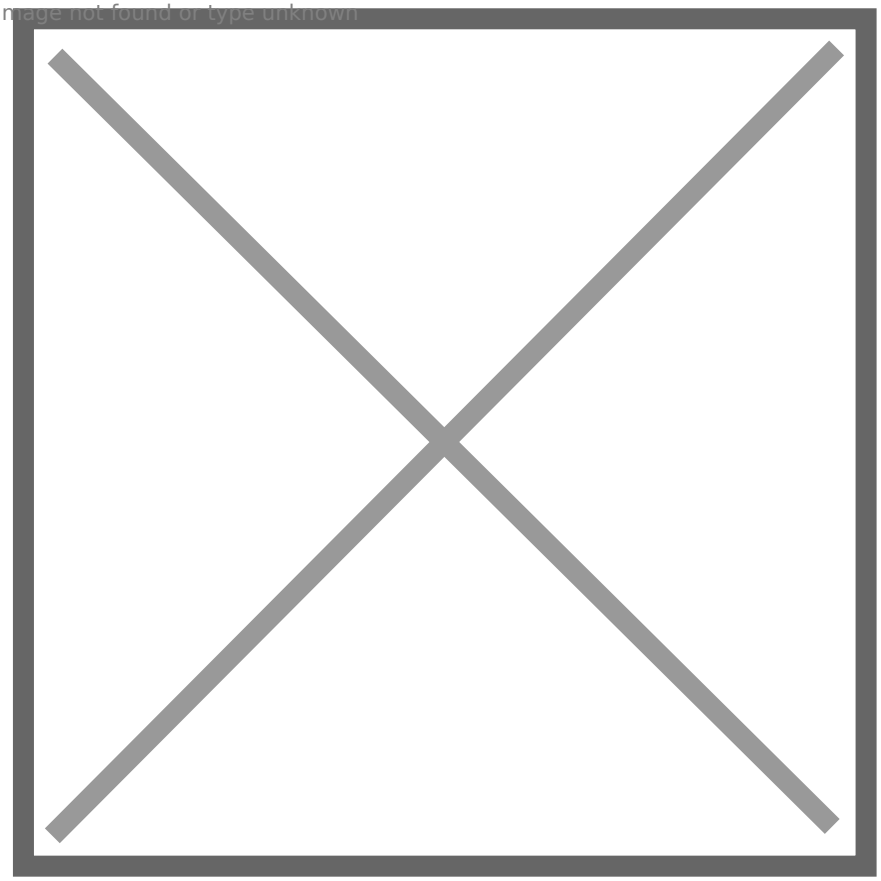
– Κυκλοφορούν εδώ άγρια ζώα. Δεν τα φοβάσαι;

– Όχι. Είναι ήρεμα και καλά μαζί μου. Δεν μου επιτίθενται. Τα ταΐζω κιόλας.

– Θα ήθελες να έλθεις κάποτε στην Ελλάδα;

– Πολύ θα το ήθελα, ειδικά στον Άγιον Όρος. Όμως διστάζω. Θεωρώ όχι μόνο το Άγιον Όρος, αλλά όλη την Ελλάδα σαν μία αγία χώρα. Αισθάνομαι ότι σε όποιο κομμάτι της Ελλάδας βρεθώ, θα πατήσω σ’ έναν άγιο τόπο.

Image not found or type unknown

Σκέφτηκα: καλύτερα να μας ακούνε παρά να μας βλέπουν. Κοίταξα το πρόσωπό του. Ξεχείλιζε από ευγένεια, αρχοντιά, καλοσύνη, σοβαρότητα. Προχωρήσαμε πιο πέρα. Είχε φτιάξει έναν τεράστιο σταυρό. Δίπλα μου έδειξε την φωλιά ενός τερμίτη, η οποία είχε ύψος ενάμισι μέτρο.

– Τον χειμώνα τι τρως;

– Παστά ψάρια, αποξηραμένα μανιτάρια, φρούτα του δάσους. Πηγαίνω και στο ποτάμι, σπάω τον πάγο και πιάνω φρέσκα ψάρια. Είναι πάρα πολλά. Τα πιάνεις με το χέρι. Νερό πίνω είτε από το χιόνι, είτε από το ποτάμι. Έχω βρει ένα σημείο που βγαίνει λιγότερο θολό.

– Πως δεν έχεις γίνει μοναχός;

– Θεωρώ τον εαυτό μου ανάξιο να ντυθώ το αγγελικό σχήμα. Όμως σιγά-σιγά ωριμάζει μέσα μου. Αλλά δεν βιάζομαι. Περιμένω το θέλημα του Θεού, να δω τι θέλει ο Θεός από μένα.

– Τι κέρδισες όλο αυτό το διάστημα εδώ;

– Μένοντας ο άνθρωπος μόνος μπορεί να καταλάβει, να γνωρίσει τον εαυτό του και τι δυνάμεις υπάρχουν γύρω μας. Αυτό είναι δύσκολο να το καταλάβεις στον

κόσμο.

Γυρίσαμε πίσω. Η φωτιά έσβηνε. Η κατσαρόλα κρεμασμένη σ’ ένα κοντάρι, στηριζόταν σε δύο ξύλινες διχάλες. Μία θαυμάσια υπαίθρια και πρωτόγονη κουζίνα έκανε εξαιρτικά την δουλειά της. Ο Βλαδίμηρος χαμογέλασε.

– Πριν από λίγες μέρες είχε χαλάσει και κάθησα να την φτιάξω. Τώρα κατάλαβα γιατί. Θα ερχόσαστε εσείς για να την χρησιμοποιήσετε... Και, ξέρετε, την προηγούμενη νύχτα δεν είχα καθόλου ύπνο. Ίσως επειδή θα έβλεπα πνευματικούς αδελφούς! Πιστέψτε με, θεωρώ την επίσκεψή σας σταθμό στην ζωή μου.

Έβγαλε από το σακίδιό του μία εικόνα της Παναγίας, ζωγραφισμένη από τον ίδιο, αντίγραφο της εικόνας που είχε ο άγιος Σεραφείμ του Σαρώφ.

– Θέλω να σου την προσφέρω, μου είπε, για να με θυμάσαι στις προσευχές σου.

Κινήσαμε για τον δρόμο της επιστροφής. Ο Βλαδίμηρος μας πήγε από άλλο μονοπάτι, για να δούμε την ομορφιά της φύσης. Αναγκαστήκαμε να περάσουμε τρία ποταμάκια με την δοκιμασμένη μέθοδο του... άλματος επί κοντώ. Σε κάποιο σημείο μας έδειξε ίχνη από την πρώτη του καλύβα. Έπειτα από μία ώρα φτάσαμε στα αυτοκίνητα. Οι στιγμές του αποχωρισμού πάντα δύσκολες και φορτισμένες.

– Μάλλον δεν θα ξαναβρεθούμε, αλλά να ευχηθούμε η χάρη του Θεού να μας αξιώσει να βρεθούμε στην βασιλεία Του.

Τα μάτια του βούρκωσαν.

– Αν προσεύχεσαι, μπορεί να μας ελεήσει ο Θεός. Είμαι αμαρτωλός και θα βρεθώ σίγουρα στην κόλαση.

– Κι εγώ για την κόλαση είμαι, Βλαδίμηρε. Λίγο γνωριστήκαμε, αλλά νιώσαμε να μας συνδέει η αγάπη του Θεού. Γι’ αυτό κι αν βρεθούμε μαζί στην κόλαση, με την αγάπη η κόλαση θα γίνει παράδεισος.

Μας ασπάστηκε συγκινημένος. Προχώρησε λίγο και κοντοστάθηκε. Το βλέμμα του, βλέμμα του ουρανού. Κάτι που δεν θα ξεχάσω ποτέ. Πήρε το σακίδιό του και έφυγε για το ασκητήριο. Για να ζήσει «μόνος μόνω Θεώ», παραδομένος στην αγάπη Του.